

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De president van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

M&M
Directie FEZ

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2021-0000215699

Uw kenmerk

Datum 23 april 2021
Betreft Reactie op resultaten van het Verantwoordingsonderzoek
2020 IIB

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw conceptrapport bij het jaarverslag 2020 van de Overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad, hoofdstuk IIB van de rijksbegroting. Hierbij ontvangt u mijn bestuurlijke reactie, mede namens de Overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad.

Raad van State - Onvolkomenheid informatiebeveiliging

De Raad van State heeft in mei 2020 na het bekend worden van de onvolkomenheid een plan van aanpak informatiebeveiliging opgesteld, dat in september 2020 is vastgesteld. Belangrijke stap was het herzien van het informatiebeveiligingsbeleid uit 2015. Het bijgestelde informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld in januari 2021. Ondanks COVID-19 en de impact die dat op de organisatie en IT-voorzieningen heeft, zijn belangrijke resultaten geboekt en wordt aan belangrijke verbeteringen gewerkt.

Op het gebied van gebruikersrechten zijn autorisatiemodellen opgesteld en is het Handboek Autorisatiebeheer vastgesteld. Verdere verbeteringen op het gebied van gebruikersrechten worden in 2021 opgepakt. In 2021 worden de risico-inschattingen per systeem omgezet naar risicoanalyses per systeem.

De Raad van State had gedurende 2020 op het gebied van informatiebeveiliging voldoende gekwalificeerde medewerkers. De betrokken rollen en functies waren echter nog niet volledig geformaliseerd. In het najaar van 2020 is begonnen met de reorganisatie van de IT en informatievoorziening. In deze reorganisatie is de capaciteit rondom informatiebeveiliging verder geformaliseerd en ingebed in de organisatie. De reorganisatie wordt per 1 mei 2021 volledig afgerond.

Onderdeel van de reorganisatie is het versterken van de regiefunctie en daarmee van het leveranciersmanagement. Het inrichten van periodieke controle op de nalevering van bij bestaande ICT-leveranciers maakt hier deel van uit.

De Raad van State heeft mij laten weten dat er ook in de eerste maanden van dit jaar belangrijke stappen gezet zijn met betrekking tot informatiebeveiliging. Gezien de complexiteit en het snel veranderende karakter van het onderwerp informatiebeveiliging en de noodzaak van tijdige en accurate informatievoorziening stelt mij dat gerust in de opvolging van dit punt.

M&M
Directie FEZ

Datum
23 april 2021

Kenmerk
2021-0000215699

Raad van State - Aandachtspunt Financieel Beheer

De Raad van State heeft in overleg met de Auditdienst Rijk en de directie Financieel-Economische Zaken van mijn ministerie reeds maatregelen getroffen ter verbetering van het verplichtingenbeheer binnen de Raad van State.

Algemene Rekenkamer

Het is goed om te vernemen dat u aangeeft dat het financieel beheer bij de Algemene Rekenkamer op orde is.

Verder geeft u aan dat de Algemene Rekenkamer in 2020 veel vooruitgang heeft geboekt bij haar informatiebeveiliging. Dat beeld wordt herkend en gewaardeerd. Tegelijkertijd beschrijft u dat de Algemene Rekenkamer de risico's nog onvoldoende beheerst. De Algemene Rekenkamer gaat in 2021 aandacht besteden aan het verder verbeteren van het risicomanagement. Het overzicht van de belangrijkste ICT-systemen wordt in 2021 aangevuld, zodat aan uw aanbeveling wordt voldaan. Eind 2021 wordt wederom een externe audit uitgevoerd. Deze verbeteringen worden, waar mogelijk, in gezamenlijk overleg met de Hoge Colleges opgepakt.

Nationale Ombudsman - Onvolkomenheid informatiebeveiliging

De Nationale ombudsman herkent zich in de conclusie die u trekt over de informatiebeveiliging en onderstreept het belang van een goede informatiebeveiliging ook volledig.

In 2020 heeft de Nationale ombudsman stappen gezet in de opvolging van de aanbevelingen uit het verantwoordingsonderzoek over 2019, maar heeft nog niet alles volledig geïmplementeerd. De onderdelen die nog niet volledig waren geïmplementeerd, incidentmanagement en risicomanagement, zijn inmiddels voor een groot deel in opzet gereed. De Nationale ombudsman heeft mij aangegeven dit in 2021 volledig te implementeren. U beveelt verder aan om te komen tot een overzicht van de belangrijkste ICT-systemen voorzien van de systeemeigenaar, de meest recente risicoanalyse en de op basis daarvan genomen maatregelen te vermelden. Daarbij wordt ook aanbevolen de meest recent uitgevoerde audit of penetratietest met de reactie daarop te vermelden. Het overzicht van de ICT-systemen is inmiddels aanwezig en de andere elementen uit de aanbeveling neemt de Nationale ombudsman ter harte. De Nationale ombudsman maakt hiervoor gebruik van een Governance, Risk & Control tool die in 2021 wordt ingericht.

Nationale Ombudsman - Risico's en aandachtspunten in de bedrijfsvoering

De Nationale ombudsman herkent het door u geconstateerde risico dat de financiële functie bij de Nationale ombudsman kwetsbaar is door een beperkte bezetting. In 2021 wordt dit ondervangen door aanstelling van tijdelijk financieel medewerker.

Het inkoop- en contractbeheer van de Nationale ombudsman is een aandachtspunt en behoeft verdere verbetering. Er is inmiddels een start gemaakt met extra scholing op dit vlak. Daarnaast wordt er in 2021 een plan van aanpak gemaakt om het inkoop- en contractbeheer verder te verbeteren.

Tot slot heeft de Nationale ombudsman mij laten weten in 2021 extra aandacht te besteden aan het belang van het goed vastleggen van de prestatieverklaringen en het controleren van de saldibalansen.

M&M
Directie FEZ

Datum
23 april 2021

Kenmerk
2021-0000215699

Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten

In het verantwoordingsonderzoek 2019 heeft de Algemene Rekenkamer een onvolkomenheid in het financieel beheer vastgesteld. Tot mijn genoegen wordt in het rapport geconcludeerd dat betekenisvolle verbeteringen zijn doorgevoerd in het financieel beheer van het Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten. Het rapport stelt dat bij de factuurbetalingen over de eerste maanden van 2020 nog dezelfde bevindingen vastgesteld zijn als over 2019. Helaas heeft u nog niet kunnen concluderen of de getroffen maatregelen voldoende zijn geweest vanaf het tweede kwartaal. Hierbij verschillen het Kabinet van de Gouverneur Sint Maarten en u van mening over voldoende te controleren posten (materiële uitgaven groter dan € 5.000). De materiële posten die gecontroleerd zijn, zijn met positief resultaat gecontroleerd. Dit geeft mij vertrouwen voor de toekomst. Voorgaand boekjaar kon er geen aansluiting worden gemaakt tussen de gegevens van de Kabinetten en de gegevens van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens voor de aantallen verstrekte paspoorten. Het onderzoek dat door de Algemene Rekenkamer naar aanleiding hiervan is ingesteld heeft aangetoond dat het Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten de bijbehorende processen goed heeft ingericht en dat wordt voldaan aan alle relevante wet- en regelgeving. Ook komt in uw onderzoek naar voren dat in grote lijnen voldoende gewaarborgd is dat zekerheid kan worden verkregen over de betrouwbare weergave en de rechtmatigheid van de ontvangsten. Daarmee is de in 2019 geconstateerde onzekerheid weggenomen. Het Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten herkent zich verder in de aanbevelingen om tussenrekeningen op te schonen en wordt intern periodiek aansluiting gemaakt tussen brondocumentatie en administratie en is reeds gestart om hier invulling aan te geven.

Kabinet van de Gouverneur van Curaçao

Het doet mij deugd dat het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao in 2020 u een heldere toelichting heeft gegeven over de wijze waarop de over 2019 geconstateerde tekortkomingen zijn opgelost. Daarnaast heeft het Kabinet u een compleet inzicht gegeven over de geldstromen met betrekking tot de consulaire ontvangsten, zodat de onduidelijkheden die daarover in relatie tot de gegevens bij Rijksdienst voor Identiteitsgegevens bestonden, zijn opgelost. De aanbeveling tot het opschonen van tussenrekeningen wordt door het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao, evenals het Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten, overgenomen.

Kanselarij der Nederlandse Orden

De Kanselarij der Nederlandse Orden (KNO) is een kleine organisatie die zelf geen beschikking heeft over expertise op het terrein van Europese aanbestedingen en van ontwikkeling van ICT-systemen. Voor de aanbesteding en begeleiding van de bouw van het nieuwe systeem LINT is daarom gebruik gemaakt van externe expertise. Voor de Europese aanbesteding, het daaruit voortkomende contract en iedere stap die vervolgens genomen is op terrein van de uitvoering van het contract met de leverancier, is expertise van de HIS ingewonnen (en overgenomen). De KNO betreurt het daarom dat u niet met zekerheid heeft kunnen vaststellen dat de uitgaven voor dit systeem rechtmatig zijn geweest.

M&M
Directie FEZ

Datum
23 april 2021

Kenmerk
2021-0000215699

De KNO herkent zich niet in het beeld dat er sprake zou zijn van onzorgvuldigheden bij de Europese aanbesteding voor LINT in 2016 of in de uitvoering van de overeenkomst die op basis hiervan is aangegaan. Dit wordt ondersteund door de HIS en de ADR die al deze uitgaven, na externe juridische consultatie, als rechtmatig heeft beoordeeld. De KNO respecteert uiteraard uw onafhankelijk standpunt en oordeel.

Voor wat betreft de opmerkingen over het informatiebeveiligingsbeleid heeft de KNO inmiddels externe expertise ingehuurd om de aanbevelingen ter hand te nemen. De Kanselarij heeft mij aangegeven dat er stappen gezet worden maar dat dit niet binnen een jaar afgerond kan worden.

Kiesraad

U heeft een nulmeting uitgevoerd naar de informatiebeveiliging bij de Kiesraad en op basis van de uitkomsten daarvan aanbevelingen gedaan om tot verbetering van de informatiebeveiliging te komen. De Kiesraad is voornemens om in lijn met uw aanbevelingen in 2021 een risicomanagementbeleid op te stellen en het incidentenproces te formaliseren. De Kiesraad heeft mij aangegeven een GAP-analyse uit te voeren.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren